

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. juuni 2011*

Kohtuasjas C-462/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Hoge Raad der Nederlanden (Madalmaad) 20. novembri 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. novembril 2009, menetluses

Stichting de Thuiskopie

versus

Opus Supplies Deutschland GmbH,

Mijndert van der Lee,

Hananja van der Lee,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský (ettekandja) ja T. von Danwitz,

kohtujurist: N. Jääskinen,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. detsembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Stichting de Thuiskopie, esindajad: advokaadid T. Cohen Jehoram ja V Rörsch,
- Opus Supplies Deutschland GmbH ning M. ja H. van der Lee, esindajad: advokaadid D. Visser ja A. Quaedvlieg,
- Belgia valitsus, esindajad: T. Materne ja J.-C. Halleux,
- Hispaania valitsus, esindaja: N. Díaz Abad,

- Leedu valitsus, esindajad: D. Kriauciūnas ja L. Liubertaitė,

- Austria valitsus, esindajad: E. Riedl ja G. Kunnert,

- Soome valitsus, esindaja: J. Heliskoski,

- Euroopa Komisjon, esindajad: A. Nijenhuis ja J. Samnadda,

olles 10. märtsi 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- ¹ Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230) artikli 5 lõike 2 punkti b ja sama artikli lõiget 5.

- 2 Nimetatud taotlus esitati ühelt poolt Stichting de Thuis kopie (edaspidi „Stichting”) ja teiselt poolt Opus Supplies Deutschland GmbH (edaspidi „Opus”) ning kahe selle äriühingu juhatuse liikme M. ja H. van der Lee vahelises vaidluses, mille ese on tasu, millest rahastatakse õiglast hüvitist, mida makstakse autoriõiguse valdajatele isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes kehtestatud erandi alusel (edaspidi „isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu”).

Õiguslik raamistik

Direktiiv 2001/29

- 3 Direktiivi 2001/29 põhjendused 9, 10, 31, 32, 35 ja 38 on sõnastatud järgmiselt:

„(9) Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste ühtlustamise aluseks peab olema kõrgetasemeline kaitse, sest nimetatud õigused on olulised intellektuaalse loomingu seisukohalt. Nende kaitse aitab tagada loovuse säilimise ja arengu autorite, esitajate, tootjate, tarbijate, kultuuri, tööstuse ja laiemal üldsuse huvides. Intellektuaalomand on seetõttu tunnustatud omandi lahutamatuks osaks.

(10) Jätkamaks oma loome- ja kunstilist tegevust, peavad autorid ja esitajad saama oma töö kasutamise eest nõuetekohast tasu, samasugust tasu peavad saama tootjad, et neil oleks võimalik nimetatud tegevust rahastada. [...]

[...]

(31) Tuleb tagada õiguste ja huvide tasakaal eri liiki õiguste valdajate huvide vahel, samuti eri liiki õiguste valdajate ning kaitstud objekti kasutajate vahel. [...]

(32) Käesoleva direktiiviga nähakse ette ammendav loetelu eranditest ja piirangutest reprodutseerimisõiguse ja üldsusele edastamise õigusega. Mõningaid erandeid kohaldatakse vajaduse korral üksnes reprodutseerimisõiguse suhtes. Nimetatud loetelus on asjakohaselt arvesse võetud ka liikmesriikide õigustavasid, püüdes samal ajal tagada siseturu toimimise. Liikmesriigid peaksid neid erandeid ja piiranguid kohaldama ühtsel viisil, hinnates neid uuesti tulevikus, kui vaadatakse läbi rakendusakte.

[...]

(35) Teatavate erandite ja piirangute puhul peaksid õiguste valdajad saama õiglast hüvitist, mis nõuetekohaselt kompenseeriks nende kaitstud teoste või muude objektide kasutamise. Sellise õiglase hüvitise vormi, üksikasjaliku korra ja võimaliku suuruse kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta iga juhtumi konkreetseid asjaolusid. Nende asjaolude hindamisel võiks olla kasulik kriteerium nimeetatud toimingutest tuleneda võiv kahju õiguste valdajale. Kui õiguste valdajad on juba saanud tasu muus vormis, näiteks osana litsentsitasust, ei tule täiendavat või eraldi tasu maksta. Õiglase tasu määra kindlaksmääramisel tuleks täielikult arvesse võtta käesolevas direktiivis osutatud tehniliste kaitsemeetmete kasutamise ulatust. Teatud olukordades, kus mõju õiguste valdajale on minimaalne, võib tasu maksmise kohustust mitte tekkida.

[...]

(38) Liikmesriikidel tuleks lubada ette näha reprodutseerimisõiguse erand või piirang teatud liiki auditoorse, visuaalse ja audiovisuaalse materjali isiklikuks kasutamiseks reprodutseerimise kohta ning näha ette õiglane hüvitis. Sealhulgas võib sisse seada või edasi kasutada tasusüsteeme, et hüvitada mõju õiguste valdajatele. [...]"

4 Direktiivi 2001/29 artikkel 2 „Reprodutseerimisõigus” sätestab:

„Liikmesriigid näevad ette, et ainuõigus lubada või keelata otsest või kaudset ajutist või alalist reprodutseerimist mis tahes viisil või vormis, osaliselt või täielikult, on:

a) autoritel nende teoste osas;

b) esitajatel nende esituste salvestuste osas;

c) fonogrammitootjatel nende fonogrammide osas;

d) filmide esmasalvestuste tootjatel nende filmide originaali ja koopiate osas;

e) ringhäälinguorganisatsioonidel nende kaabel- või kaablita sidevahendite, sh kaabli või satelliidi kaudu edastatavate saadete salvestuste osas.”

5 Sama direktiivi artikli 5 „Erandid ja piirangud” lõike 2 punkt b sätestab:

„Liikmesriigid võivad artiklis 2 sätestatud reprodutseerimisõiguse puhul näha ette erandeid ja piiranguid järgmistel juhtudel, kui kõne all on:

[...]

b) mis tahes kandjal reproduktsioonid, mille füüsiline isik on teinud isiklikuks tarbeks ning mille kasutuseesmärk ei ole otseselt ega kaudselt kaubanduslik, tingimusel, et õiguste valdajad saavad õiglase hüvitise, mille puhul võetakse arvesse, kas asjaomase teose või objekti puhul on või ei ole kasutatud artiklis 6 osutatud tehnilisi meetmeid”.

6 Nimetatud direktiivi artikli 5 lõige 5 sätestab:

„Lõigete 1, 2, 3 ja 4 kohaseid erandeid ja piiranguid kohaldatakse üksnes teatavatel erijuhtudel, mis ei ole vastuolus teose või muu objekti tavapärase kasutusega ning ei mõjuta põhjendamatult õiguste valdaja õiguspäraseid huve.”

Siseriiklikud õigusnormid

- 7 Autoriõiguse seaduse (Auteurswet, *Staatsblad* 2008, nr 538) artikli 16 c lõiked 1–3 sätestavad:

„1. Autoriõiguse rikkumine ei ole kirjandus-, teadus- või kunstiteose reprodutseerimine tervikuna või osaliselt eseme abil, mille eesmärk on teost edastada, kui reprodutseerimine toimub ilma otsese või kaudse majandusliku eesmärgita ning see on mõeldud üksnes reprodutseerijast füüsilise isiku tegevuseks, õpinguteks või isiklikuks tarbeks.

2. Reprodutseerimise eest lõike 1 tähenduses peab reprodutseerija või tema õigusjärglane maksma õiglast hüvitist. Hüvitist peab maksma tootja või lõikes 1 nimetatud eseme importija.

3. Hüvitise maksmise kohustus tekib tootjal ajahetkel, mil tema valmistatud esemeid on võimalik turustada. Importijal tekib sama kohustus importimise hetkel.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 8 Autoriõiguse seaduse artikli 16 c lõikest 1 ilmneb, et Madalmaade Kuningriik on oma siseriiklikus õiguses kehtestanud erandi isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes. Sama artikli lõike 2 kohaselt peab isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu maksma reprodutseerimiseks kasutatava andmekandja tootja või importija.

- 9 Stichting on Madalmaade organisatsioon, kes tegeleb isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu kogumisega.

- 10 Opus on Saksamaal asutatud äriühing, kes müüb interneti teel tühjasid ehk salvestuseta andmekandjaid. Tema tegevus on suunatud eelkõige Madalmaadesse hollandikeelsete veebilehtede kaudu, mis on mõeldud Madalmaade tarbijatele.

- 11 Opuse koostatud müügileping näeb ette, et kui Madalmaade tarbija esitab veebi teel tellimuse, töödeldakse seda Saksamaal ja kaup saadetakse Saksamaalt Madalmaadesse postiteenuseid osutava transpordiettevõtja vahendusel kliendi nimel ja kulul, kuigi tegelikult on sellelt ettevõtjalt teenust otnud Opus.

- 12 Opus ei maksa Madalmaades ega ka Saksamaal oma klientidele Madalmaadesse saadetud andmekandjatelt isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu. Lisaks rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kõnealusel viisil Opuse turustatud andmekandjate hind ei hõlma isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu.

- 13 Kuna Stichting leidis, et Opust tuleb käsitleda „importijana” autoriõiguse seaduse tähenduses ja seega on ta kohustatud maksma isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu, esitas ta nimetatud ettevõtja vastu Madalmaade kohtusse hagi, nõudes nimetatud tasu maksmist.

- 14 Opus vaidles müügilepingu tingimustele viidates vastu, et teda ei saa käsitleda tema turustatavate andmekandjate Madalmaadesse importijana. Opus väidab et importijateks tuleb pidada Madalmaade ostjaid, st üksiktarbijaid.

- 15 Opuse kaitseargumendiga nõustus nii Madalmaade esimese astme kohus kui ka apellatsioonikohus, kes jätsid Stichtingi maksenõude rahuldamata. Viimati nimetatu esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule kassatsioonkaebuse.
- 16 Asjaomane kohus küsib, kas eelnimetatud kohtute lahendid põhikohtuasjas on kooskõlas direktiiviga 2001/29. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tähendab see, kui ostjat ehk üksitarbijat käsitletakse importijana ja seega isikuna, kes on kohustatud maksma isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu, möönmist, et seda tasu ei ole tegelikult võimalik sisse nõuda, kuna üksikostjat on tegelikkuses raske tuvastada. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib ka teada, kas mõistet „importija” tuleb mõista laiemalt, kui on selle mõiste puhas keeleline tähendus, võttes samuti arvesse andmekandjate lõppeesmärki, mis on selge ka kutselisele müüjale.
- 17 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiiv [2001/29] ja eelkõige selle artikli 5 lõike 2 punkt b ja sama artikli lõige 5 annab konkreetseid pidepunkte vastamiseks küsimusele, kes peab siseriikliku õiguse kohaselt tasuma „õiglase hüvitise” artikli 5 lõike 2 punkti b tähenduses? Kui [sellele küsimusele vastatakse jaatavalt], siis millised need pidepunktid on?
2. Kas direktiivi [2001/29] artikli 5 lõige 5 kohustab sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral, kui ostja asub müüjast erinevas liikmesriigis, tõlgendama siseriikliku õigust nii laialt, et kutsetegevuse raames tegutsev isik on kohustatud tasuma „õiglast hüvitist” artikli 5 lõike 2 punkti b tähenduses vähemalt ühes sidevahendi abil sõlmitud lepinguga seotud liikmesriigis?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma esimese küsimusega teada, kas direktiivi 2001/29 sätteid ja eelkõige artikli 5 lõike 2 punkti b ja sama artikli lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et nad sisaldavad tingimusi, mille alusel saab kindlaks määrata, kes peab siseriikliku õiguse kohaselt tasuma õiglase hüvitise, mida makstakse isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes kehtestatud erandi alusel.
- 19 Kõigepealt tuleb meenutada, et direktiivi 2001/29 artikli 2 kohaselt peavad liikmesriigid andma põhimõtteliselt autoritele nende teoste osas ainuõiguse lubada või keelata otsest või kaudset ajutist või alalist reprodutseerimist mis tahes viisil või vormis, osaliselt või täielikult.
- 20 Sellegipoolest võivad kõnealuse direktiivi artikli 5 lõike 2 punkti b alusel liikmesriigid reprodutseerimisõiguse puhul näha autoritele nende teoste osas ette erandeid ja piiranguid, kui kõne all on mis tahes kandjal reproduktsioonid, mille füüsiline isik on teinud isiklikuks tarbeks ning mille kasutuseesmärk ei ole otseselt ega kaudselt kaubanduslik (nn „isikliku kasutamise eesmärgil tehtud koopia”).
- 21 Nimetatud direktiivi artikli 5 lõige 5 kehtestab aga isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi tegemiseks kolm tingimust, st esiteks saab seda erandit kohaldada üksnes teatud erijuhtudel, teiseks ei tohi see erand olla vastuolus teose tavapärase kasutusega ja kolmandaks ei või see mõjutada põhjendamatult autoriõiguste valdaja õiguspäraseid huve.

- 22 Viimati nimetatud tingimuse osas on liikmesriigid, kes on sätestanud isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes siseriiklikus õiguses erandeid, kohustatud ette nägema õiguste valdajatele „õiglase hüvitise” maksmise vastavalt direktiivi 2001/29 artikli 5 lõike 2 punktile b (vt 21. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-467/08: Padawan, EKL 2010, lk I-10055, punkt 30).
- 23 Õiglast hüvitist tasuma kohustatud isiku kindlaksmääramise küsimuses tuleb tõdeda, et direktiivi 2001/29 regulatsioonist ei selgu otsesõnu, kes peab seda hüvitist maksma, kuna liikmesriikidele on antud lai kaalutusõigus selle kindlaksmääramisel, kes peab selle õiglase hüvitise katma.
- 24 Eespool käsitletut arvestades tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et õiglase hüvitise kontseptsioon ja selle suurus on seotud kahjuga, mida autor kannab kaitstud teose isiklikul eesmärgil autori loata reprodutseerimise tõttu. Sellest vaatenurgast tuleb õiglast hüvitist käsitada kui vastutasu autori kantud kahju eest (eespool viidatud kohtuotsus Padawan, punkt 40).
- 25 Lisaks ilmneb direktiivi 2001/29 põhjendusest 31 ja eespool viidatud kohtuotsuse Padawan punktist 43, et on oluline tagada õiguste ja huvide tasakaal ühelt poolt autorite kui õiglase hüvitise saajate ja teiselt poolt kaitstud objektide kasutajate vahel.
- 26 Sellest tuleneb, et reprodutseerimise ainuõiguse valdajale kahju tekitanud isik on isik, kes reprodutseerib kaitstud teost isikliku kasutamise eesmärgil ilma õiguse valdajalt eelnevalt luba küsimata. Põhimõtteliselt tuleb nimetatud isikul reprodutseerimisega seotud kahju seega heastada, rahastades õiguse valdajale makstavat hüvitist (eespool viidatud kohtuotsus Padawan, punkt 45).

- 27 Euroopa Kohus on siiski möönnud, et kuna praktikas on keeruline isiklikul eesmärgil kasutajaid tuvastada ning kohustada neid asjaomaste õiguste valdajatele tekitatud kahju hüvitama, võivad liikmesriigid õiglase hüvitise rahastamiseks seada sisse isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu, mida ei pea maksma asjaomased üksikisikud, vaid need, kelle käsutuses on digitaalseks reprodutseerimiseks kasutatavad seadmed, aparaadid ja andmekandjad ning kes teevad need seadmed eraisikutele kättesaadavaks või osutavad neile reprodutseerimisteenust. Nimetatud süsteemi kohaselt tuleb isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu maksta asjaomastel seadmeid kasutavatel isikutel (eespool viidatud kohtuotsus Padawan, punkt 46).
- 28 Euroopa Kohus on veel täpsustanud, et kuna nimetatud süsteem võimaldab asjaomast hüvitist rahastama kohustatud isikutel teenida isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasuna makstud summa tagasi reprodutseerimiseks kasutatavate seadmete, aparaatide ja andmekandjate kättesaadavaks tegemise hinnas või osutatud reprodutseerimisteenuse hinnas, siis lasub tasumiskohustus lõpuks seda hinda maksvatel isiklikul eesmärgil kasutajatel ja asjaomane süsteem loob „tasakaalu”, mis tuleb leida autorite ja kaitstud objektide kasutajate huvide vahel (eespool viidatud kohtuotsus Padawan, punktid 48 ja 49).
- 29 Eeltoodud kaalutluste tõttu tuleb esimesele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 2001/29 sätteid ja eelkõige artikli 5 lõike 2 punkti b ja sama artikli lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et põhimõtteliselt peab artikli lõike 2 punktis b sätestatud õiglast hüvitist maksma lõppkasutaja, kes teeb isikliku kasutamise eesmärgil autoriõigustega kaitstud teosest koopia. Sellegipoolest võivad liikmesriigid kehtestada isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu, mida peavad maksma isikud, kes teevad nimetatud kasutajatele kättesaadavaks reprodutseerimiseks kasutatavad seadmed, aparaadid ja andmekandjad, kuna neil isikutel on võimalik teenida sellise tasuna makstud summa tagasi lõppkasutajatelt sedalaadi kättesaadavaks tegemise eest võetavas hinnas.

Teine eelotsuse küsimus

- 30 Teise eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas selliste sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral, mis on sõlmitud erinevates liikmesriikides asuva ostja ja kutselise müüja vahel, kes müüb reprodutseerimiseks kasutatavad seadmeid, aparate ja andmekandjaid, tuleneb direktiivist 2001/29, et si-
seriiklikku õigust tuleb tõlgendada nii, et õiglase hüvitise saab sisse nõuda isikult, kes tegutseb kutsetegevuse raames.
- 31 Selles osas tuleb meenutada, et direktiivi 2001/29 artikli 5 lõige 5, mis sätestab isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi tegemise kumulatiivsed tingimused, ei sisalda iseenesest mingit erijuhist, mis võimaldaks seda sätet mingil erilisel viisil tõlgendada küsimuses, millist isikut tuleb pidada võlgnikuks, kes peab maksma isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes tehtud erandi alusel autoritele õiglast hüvitist sellise sidevahendi teel sõlmitud lepingu korral, millega on tegemist põhikohtuasjas.
- 32 Samas tuleb meenutada, et direktiivi 2001/29 põhjendusest 9 ilmneb, et liidu seadusandja soovis, et oleks tagatud autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kõrgetasemeline kaitse, sest nimetatud õigused on olulised intellektuaalse loomingu seisukohalt. Nende kaitse aitab tagada loovuse säilimise ja arengu autorite, esitajate, tootjate, tarbijate, kultuuri, tööstuse ja laiemal üldsuse huvides. Sama direktiivi põhjendus 10 näeb ette, et oma loome- ja kunstilise tegevuse jätkamiseks peavad autorid ja esitajad saama enda töö kasutamise eest nõuetekohast tasu.
- 33 Eelkõige ilmneb nimetatud direktiivi artikli 5 lõike 2 punktist b ja põhjendusest 35, et liikmesriikides, kus on tehtud isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erand, peaksid õiguste valdajad saama õiglast hüvitist, mis nõuetekohaselt kompenseeriks nende kaitstud teoste või muude objektide ilma nende loata kasutamise.

Lisaks ei või vastavalt nimetatud artikli lõikele 5 isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi tegemine mõjutada põhjendamatult autoriõiguste valdaja õiguspäraseid huve.

- 34 Sellest tuleneb, et selleks, et need sätted ei kaotaks igasugust kasulikku mõju, kohustavad need sätted liikmesriiki, kes on oma siseriiklikus õiguses teinud isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi, saavutama sellise tulemuse, et see liikmesriik tagab oma pädevuse piires õiglase hüvitise sissenõudmise, millega hüvitatakse autori kantud kahju, eelkõige kui see kahju on tekkinud kõnealuse liikmesriigi territooriumil.
- 35 Lähtudes käesoleva kohtuotsuse punktis 26 märgitust, peab selle kahju korvama põhimõtteliselt lõppkasutaja, kes reprodutseerib kaitstud teost isikliku kasutamise eesmärgil ilma õiguse valdajalt eelnevalt luba küsimata ja kes seega tekitab viimati nimetatule kahju, ning kui võib eeldada, et hüvitamist vajav kahju tekib selle liikmesriigi territooriumil, kus elab lõppkasutaja.
- 36 Eeltoodust tuleneb, et kui liikmesriik on oma siseriiklikus õiguses teinud isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi ja kui selle territooriumil elavad lõppkasutajad, kes reprodutseerivad kaitstud teost isikliku kasutamise eesmärgil, siis peab see liikmesriik oma territoriaalse pädevuse alusel tagama õiglase hüvitise sissenõudmise, millega hüvitatakse kõnealuse liikmesriigi territooriumil autoritele tekkinud kahju.
- 37 Põhikohtuasjas ei ole vaidlust küsimuses, et autorite kantud kahju tekkis Madalmaade territooriumil, kuna seal elavad ostjad, kelle puhul on tegemist kaitstud teoste isiklikuks tarbeks lõppkasutajatega. Samuti on selge, et Madalmaade Kuningriik on

valinud isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise suhtes erandi alusel sellise õiglase hüvitise sissenõudmise süsteemi, mille kohaselt kaitstud teoste eest peab maksma hüvitist reprodutseerimiseks kasutatava andmekandja tootja või importija.

- 38 Eelotsusetaotluse kohaselt on nende lepingute puhul, millega on tegemist põhikohtuasjas, tegelikkuses võimatu sellist hüvitist sisse nõuda lõppkasutajatelt, keda tuleb pidada nende andmekandjate Madalmaadesse importijateks.
- 39 Kõnealuse juhtumi korral ja lähtudes asjaolust, et asjaomase liikmesriigi valitud hüvitise sissenõudmise süsteem ei saa võimaldada liikmesriigil jätta täitmata kohustus tagada kahju kannatanud autoritele õiglase hüvitise maksmine kahju eest, mis on neile tekkinud selle liikmesriigi territooriumil, peavad selle liikmesriigi ametiasutused ja eelkõige kohus leidma sellise siseriikliku õiguse tõlgenduse, mis on kooskõlas asjaomase kohustusega saavutada tulemus, mis tagaks kõnealuse hüvitise sissenõudmise müüjalt, kes tegeleb asjaomaste andmekandjate importimisega ja teeb need andmekandjad kättesaadavaks lõppkasutajatele.
- 40 Selles osas tuleb märkida, et kui esinevad asjaolud, mis on ära toodud eelkõige käesoleva otsuse punktis 12, siis ei ole kõnealuse liikmesriigi kohustuse suhtes tähtsust asjaolul, et selliste sidevahendi teel sõlmitud lepingute korral, nagu on tegemist põhikohtuasjas, on see kutseline müüja asutatud mõnes muus liikmesriigis, kes teeb selle liikmesriigi territooriumil elavatele ostjatele kättesaadavaks reprodutseerimiseks kasutatavad seadmed, aparaadid ja andmekandjad.
- 41 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb teisele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 2001/29 ja eelkõige selle artikli 5 lõike 2 punkti b ja sama artikli lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik, kes on kehtestanud süsteemi, mille kohaselt isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu peab maksma kaitstud teoste

reprodutseerimiseks kasutatava andmekandja tootja või importija, ja kelle territooriumil on tekkinud autoritele kahju seal elavate ostjate poolt nende autorite teoste isiklikul eesmärgil kasutamise tõttu, peab tagama, et need autorid saaksid tõepoolest õiglast hüvitist, millega hüvitatakse see kahju. Niisugusel juhul ei ole selle tulemuse saavutamise kohustuse osas tähtsust lihtsalt asjaolul, et kutseline müüja, kes müüb reprodutseerimiseks kasutatavaid seadmeid, aparate ja andmekandjaid, asub mõnes muus liikmesriigis, kui see, kus elavad ostjad. Siseriiklik kohus peab juhul, kui ei ole võimalik tagada ostjatelt õiglase hüvitise sissenõudmist, tõlgendama siseriiklikku õigust nii, et selle hüvitise saab sisse nõuda isikult, kes tegutseb kutsetegevuse raames.

Kohtukulud

- ⁴² Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas ning eelkõige selle artikli 5 lõike 2 punkti b ja sama artikli lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et põhimõtteliselt peab kõnealuse artikli lõike 2 punktis b sätestatud õiglast hüvitist maksma lõppkasutaja, kes teeb isikliku kasutamise eesmärgil autoriõigustega kaitstud teosest koopia.**

Sellegipoolest võivad liikmesriigid kehtestada isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu, mida peavad maksma isikud, kes teevad nimetatud kasutajatele kättesaadavaks reprodutseerimiseks kasutatavad seadmed, aparaadid ja andmekandjad, kuna neil isikutel on võimalik teenida sellise tasuna makstud summa tagasi lõppkasutajatelt sedalaadi kättesaadavaks tegemise eest võetavas hinnas.

2. Direktiivi 2001/29 ja eelkõige selle artikli 5 lõike 2 punkti b ning sama artikli lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik, kes on kehtestanud süsteemi, mille kohaselt isikliku kasutamise eesmärgil reprodutseerimise tasu peab maksma kaitstud teoste reprodutseerimiseks kasutatava andmekandja tootja või importija, ja kelle territooriumil on tekkinud autoritele kahju seal elavate ostjate poolt nende autorite teoste isiklikul eesmärgil kasutamise tõttu, peab tagama, et need autorid saaksid tõepoolest õiglast hüvitist, millega hüvitatakse see kahju. Niisugusel juhul ei ole selle tulemuse saavutamise kohustuse osas tähtsust lihtsalt asjaolul, et kutseline müüja, kes müüb reprodutseerimiseks kasutatavaid seadmeid, aparate ja andmekandjaid, asub mõnes muus liikmesriigis, kui see, kus elavad ostjad. Siseriiklik kohus peab juhul, kui ei ole võimalik tagada ostjatelt õiglase hüvitise sissenõudmist, tõlgendama siseriiklikku õigust nii, et selle hüvitise saab sisse nõuda isikult, kes tegutseb kutsetegevuse raames.

Allkirjad